

جريان آرام و تناوبی شاره در اطراف استوانه

مجید ملکی، دارا فتوحی

دانشکده مهندسی مکانیک

دانشگاه صنعتی اصفهان

دريافت نسخه نهايی: ۲۰ دی ۱۳۷۴

تاریخ دریافت: ۲۰ خرداد ۱۳۷۴

چکیده

جريان آرام و تراکم تاپدیر شاره در اطراف استوانه به روش عددی حل شده است. در این بررسی، عدد رینولذ از 10^0 تا 10^{10} تغییر می‌کند و طیف وسیعی از جریان شاره را دربر می‌گیرد. جریان خوشی ($Re < 1$)، جریان توام با گردابه‌های پایدار و متقارن ($40 \leq Re \leq 7$) و جریان توام با گردابه‌های متناوب ($Re > 40$) در گستره این بررسی قرار دارند. در این مقاله تصاویری از گردابه‌های متناوب، نوسان ضرایب نیروی مقاومت و بالابر و نوسان نقطه جدای جریان ارائه شده است. نتایج نشان می‌دهد که بسامد نوسانها به عدد رینولذ بستگی دارد و با افزایش عدد رینولذ افزایش می‌یابد. رابطه‌ای برای عدد استروهال λ ارائه شده است که از آن می‌توان برای محاسبه بسامد نوسانها در گستره $10^0 \leq Re < 40$ استفاده کرد.

فهرست نمادها

$f(2R)/u_\infty$ ، عدد استروهال: St

t ، زمان بی بعد: R/u_∞

U ، سرعت محیطی

U/u_∞ ، سرعت محیطی بی بعد: U

U_∞ ، سرعت شاره دوردست

v ، سرعت شعاعی

V/u_∞ ، سرعت شعاعی بی بعد: V

فهرست نمادهای یونانی

∇^2 ، عملگر لاپلاسی

θ ، مختصه محیطی، $\theta = \theta(\rho, r)$ نقطه سکون در جلو

θ ، زاویه جدای جریان

θ ، میانگین θ

μ ، چسبندگی شاره

μ/ρ ، چسبندگی سینماتیکی شاره، r

ρ ، چگالی شاره

τ ، زمان

τ_w ، تنش برشی دیواره

C_D ، ضریب نیروی مقاومت: $F_D/\rho u^2 \infty$

$C_{D,max}$ ، میانگین ضریب نیروی مقاومت: $(C_{D,max} + C_{D,min})/2$

$C_{D,P}$ ، مولفه فشاری

$C_{D,\tau}$ ، مولفه برشی

C_L ، ضریب نیروی بالابر: $F_L/\rho u^2 \infty$

$C_{L,P}$ ، مولفه فشاری

$C_{L,\tau}$ ، مولفه برشی

C_p ، ضریب فشار: $1 + (p - p_\infty) / (5 \rho u^2 \infty)$

$C_{p,s}$ ، ضریب فشار در نقطه سکون: $(p_s - p_\infty) / (5 \rho u^2 \infty)$

f ، بسامد نوسانها، دور بر ثانیه

F_D ، نیروی مقاومت

F_L ، نیروی بالابر

p ، فشار شاره

P ، فشار بی بعد: ∞ / u^2

p_s ، فشار در نقطه سکون

p_∞ ، فشار شاره دوردست

r ، مختصه شعاعی

R ، مختصه شعاعی بی بعد r/R ، شعاع استوانه

Re ، عدد رینولذ: $(2R)/v$

۱- مقدمه

در این مقاله، جریان شاره چسبناک در اطراف استوانه توصیف شده است. این بررسی به جریان آرام و تراکم ناپذیر محدود می‌شود و عدد رینولدز Re از ۱۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰ تغییر می‌کند. مطالعه در زمینه جریان شاره در اطراف استوانه سابقه‌ای دیرینه دارد. یکی از پژوهش‌های اولیه در این زمینه توسط پین [۱] انجام شده که در آن ضربیت نیروی مقاومت برای عدد رینولدز ۴۰ و ۱۰۰ ارائه شده است. با آنکه مطالعات بعدی نشان داده است که هرگاه عدد رینولدز از ۴۰ فراتر رود گردابه‌های متناوب کارمن^۱ در پشت استوانه پدید می‌آید. در بررسی پین اثری از حرکات نوسانی و متناوب به چشم نمی‌خورد.

یکی از دقیقترین پژوهش‌های انجام شده، بررسیهای تجربی تراویتون [۲] است. تراویتون نیز مطالعات خود را به $150 < Re < 500$ محدود کرده و نیروی مقاومت شاره را از طریق مشاهده و اندازه‌گیری خمینه یک تار از جنس کوارتز، به قطر 2 mm - 3 cm طول ۲۰ - ۱، که به عنوان یک استوانه در آزمایش‌های او به کار رفته به دست آورده است. کوشش‌های دیگری که در این زمینه صورت گرفته نتایجی است که در مراجع [۳] تا [۲۰] به چشم می‌خورد.

هدف عمده پژوهش‌های گذشته یافتن اطلاعاتی در زمینه گردابه‌های پشت استوانه، نیروی مقاومت و بالابر، تغییرات فشار شاره، تنفس برخی روی دیواره، محل جدایی جریان و آثار ناشی از نوسانهای متناوب گردابه‌ها در این پارامترهاست. برخی پژوهش‌گران به مسئله انتقال گرما در این گونه جریانها نیز پرداخته‌اند. پژوهه حاضر دامنه بررسیهای پیشین را به $1000 \leq Re \leq 10000$ که نظر نمی‌رسد که

۳- معادلات حاکم و روش حل

معادلات حاکم بر رفتار شاره عبارت اند از معادلات پیوستگی و تکانه که در دستگاه مختصات استوانه‌ای، بر حسب پارامترهای بی بعد، به صورت زیر نوشته می‌شوند

$$\frac{\partial}{\partial R}(RV) + \frac{\partial U}{\partial \theta} = 0 \quad (1) \text{ پیوستگی}$$

$$\frac{\partial V}{\partial t} + V \frac{\partial V}{\partial R} - \frac{U}{R} \frac{\partial V}{\partial \theta} = - \frac{\partial P}{\partial R} + \frac{2}{Re} \nabla^2 V + \frac{U'}{R} - \frac{2}{Re} \left(\frac{V}{R'} + \frac{2}{R'} \frac{\partial U}{\partial \theta} \right) \quad (2) \text{ تکانه در جهت شعاعی}$$

$$\frac{\partial U}{\partial t} + V \frac{\partial U}{\partial R} - \frac{U}{R} \frac{\partial U}{\partial \theta} = - \frac{1}{R} \frac{\partial P}{\partial \theta} + \frac{2}{Re} \nabla^2 U - \frac{UV}{R} + \frac{2}{Re} \left(\frac{2}{R'} \frac{\partial V}{\partial \theta} - \frac{U}{R'} \right) \quad (3) \text{ تکانه در جهت محیطی}$$

و یکنواخت بودن سرعت در فواصل دور دارد. در این معادلات خواص شاره ثابت فرض شده است.

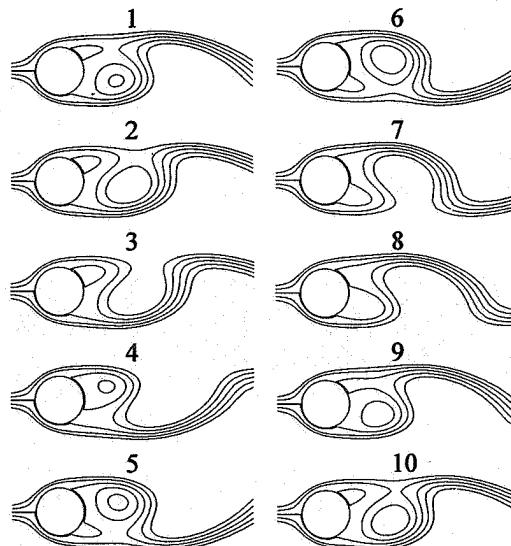
برای کامل شدن معادلات لازم است که شرایط اولیه و مرزی نیز گفته شوند. شرط اولیه سرعت همان توزیع سرعت در جریان ایده‌آل در اطراف استوانه است. شرایط مرزی عبارت اند از صفر بودن مولفه‌های سرعت روی سطح استوانه

(نیمة عقبی استوانه) به دلیل تغییرات بیشتر جریان شاره، گرهای بیشتری قرار داده شده است. از آنجاکه ذر پشت استوانه جریانهای گردابی وجود دارد، این گونه تراکم گرهها در جهت θ دقت محاسبه را افزایش می‌دهد.

پیش از انجام محاسبات نهایی محاسبات آزمایشی متعددی انجام شد تا مکان مناسب مرز بیرونی، تعداد نقاط شبکه، نموزمانی مناسب و معیار توقف برنامه تعیین شود. بر این اساس، مرز شبکه 10^3 برابر شعاع، تعداد کل نقاط 9240 ، نموزمانی 20° و مقدار بیشینه باقیمانده جرمی (معیار همگرایی و توقف برنامه) 10° انتخاب و محاسبات با کامپیوتر شخصی از نوع (66 MHz DX2 486) انجام شد. زمان سی‌پی‌یوی اجرای هر برنامه برای رسیدن به حالت تناوبی تقریباً 336 ساعت است.

۳- ارائه نتایج و بحث

خطوط جریان در حالت دائم تناوبی به ازای عدد رینولدز 100 و 500 در شکل‌های ۲-الف، ۲-ب و ۳ رسم شده است. مقدار تابع جریان در شکل‌های ۲-الف و ۳ برای این خطوط 20° ، 10° ، 5° و 2° -است. تصاویری که در هر شکل می‌بینید با فواصل زمانی یکسان رسم شده‌اند و اعداد ۱ تا 10

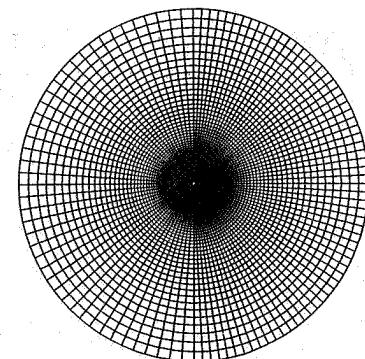

شکل ۲ الف. خطوط جریان در $Re = 100$. تصویرهای بالا با فواصل زمانی یکسان رسم شده‌اند. مقدار خطوط جریان 20° ، 10° ، 5° ، 2° -است.

معادلات بالا به روش عددی و با استفاده از الگوریتم سیمپل^۱ حل شده‌اند. مبنای نظری این روش در مرجع [۲۱] آمده است. معادله پیوسنگی به معادله تصحیح فشار تبدیل می‌شود. در این روش ابتدا معادله تکانه برای U و S می‌شود. از تایج تصحیح فشار حل می‌شود. از تایج تصحیح فشار برای تصحیح سرعتها و فشار شاره استفاده می‌شود.

در این محاسبه دو نوع حجم معیار به کار رفته است. یکی حجم معیارهای اصلی، دیگری حجم معیارهای جایه‌جا شده. کمیتها بیان مانند فشار، تصحیح فشار و خواص شاره در مرکز حجم معیارهای اصلی در نظر گرفته می‌شوند. سرعتها در مرکز حجم معیارهای جایه‌جا شده قرار دارند. برای تبدیل معادلات دیفرانسیل ۱ تا 3 به معادلات جبری، از آنها روی حجم معیارهای شبکه انتگرال گرفته می‌شود. انتگرال‌گیری نسبت به زمان و مکان و انتگرال نسبت به زمان به صورت کاملاً ضمنی محاسبه می‌شود. برای میانیابی جملات جایه‌جا و پخش از قانون توانی استفاده شده که جزئیات آن در مرجع [۲۱] آمده است. تجربیات قبلی مؤلف در مسائل گوناگون نشان می‌دهد که این روش از دقت مطلوبی برخوردار است [۲۵-۲۲].

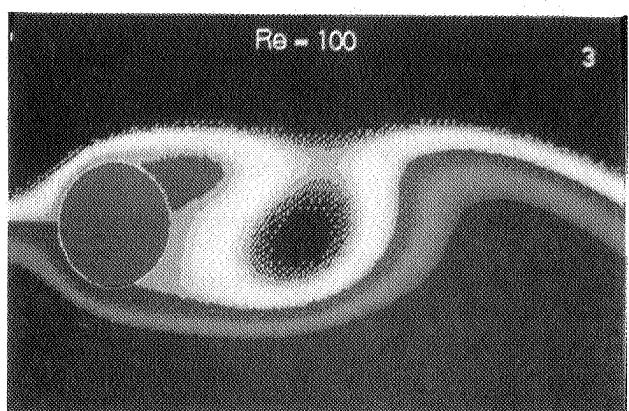
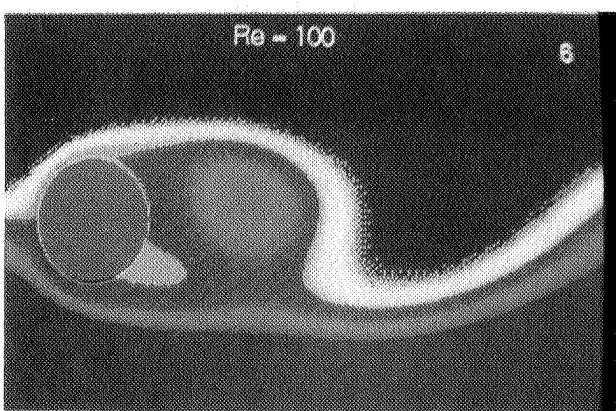
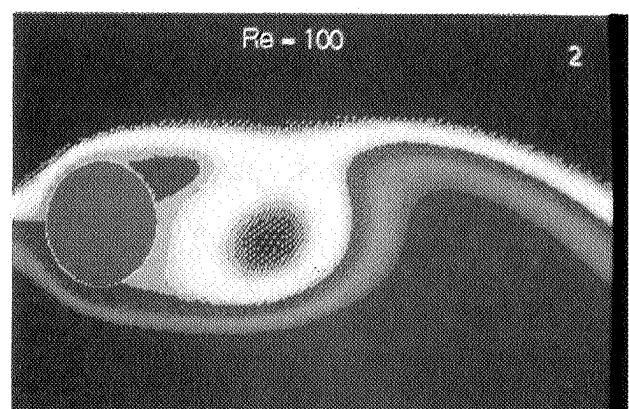
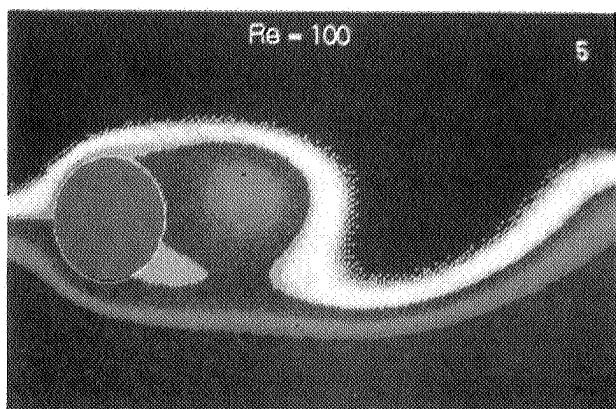
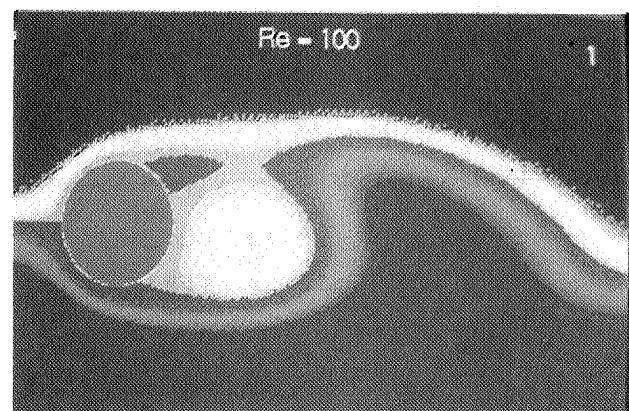
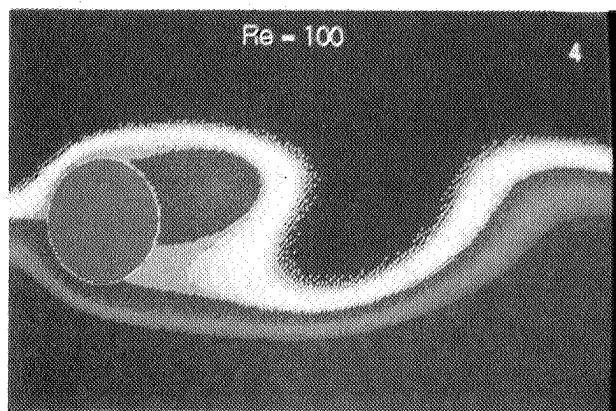
شبکه به کار رفته در این محاسبات را در شکل ۱ می‌بینید. نقطه سفیدی که در مرکز شبکه دیده می‌شود استوانه مورد بحث است. مرز شبکه 10^3 برابر شعاع استوانه از مرکز استوانه فاصله دارد. در ناحیه $90^\circ < \theta < 270^\circ$ (نیمه جلوی استوانه) به دلیل تغییرات کمتری که در جریان شاره روی می‌دهد تراکم گرهها کمتر است. در ناحیه $270^\circ < \theta < 90^\circ$ به

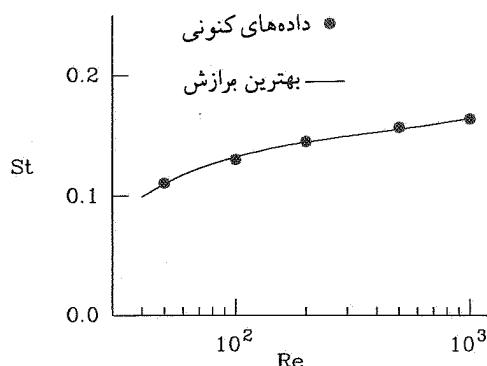
شکل ۱. حجم معیارهای اصلی در شبکه حل عددی. دایره سفیدی که در مرکز شبکه می‌بینید استوانه مورد بحث است. جهت جریان از چپ به راست است.

استوانه نوسان کنند. مقایسه دقیقتر شکل‌های ۲ - الف و ۳ نشان می‌دهد که با افزایش عدد رینولدز، گردابه‌ها زودتر تشکیل می‌شوند، یعنی جدایی جریان در زاویه θ کوچکتری (نر迪کتر به نقطه سکون) روی می‌دهد و وسعت ناحیه گردابی بیشتر است.

در شکل‌های ۲ - الف و ۳ و اعداد ۱ تا ۶ در شکل ۲ - ب بیانگر ترتیب زمانی آنهاست. خطوط جریان نشان می‌دهند که گردابه‌ها در نقاطهای معین روی دیواره استوانه تشکیل می‌شوند، رشد می‌کنند و سپس از دیواره جدا می‌شوند. گردابه‌ها به تناوب در بالا و پایین استوانه تشکیل می‌شوند. این حرکتهای تناوبی سبب می‌شوند که نیروی مقاومت و بالابری

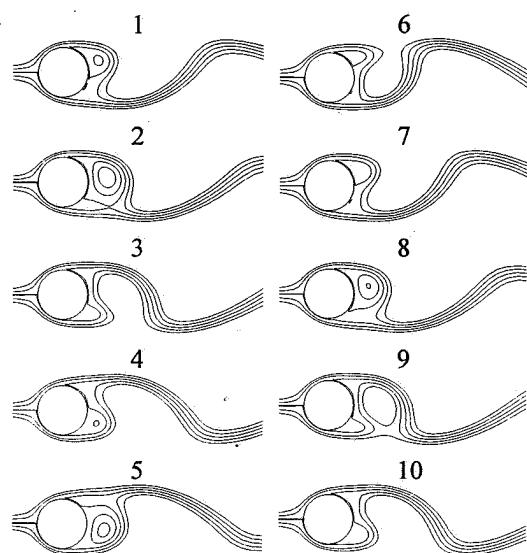
شکل ۲ ب. خطوط جریان در $Re = 100$. گردابه‌ها در پشت استوانه به تناوب تشکیل و در جریان شاره رها می‌شوند.

شکل ۴. تغییرات عدد استروهال با عدد رینولذز. افزایش عدد رینولذز
بسامد نوسانها را افزایش می دهد.

این گونه رابطه بین St و Re توسط سایر پژوهشگران نیز در گستره محدودتر Re به کار رفته است [۲ و ۶]. با این حال شکل ۴ نشان می دهد که رابطه (۴) می تواند رفتار St را در طیف وسیعتری پیش بینی کند. بررسیهای تجربی کوآن و همکاران [۱۴] نیز وابستگی St و Re را نشان داده است.

شکل ۵ ضریب نیروی مقاومت C_D را بر حسب زمان نشان می دهد. اجزای C_D شامل مولفه های فشاری $C_{D,P}$ و برشی $C_{D,\tau}$ در تصویر سمت راست دیده می شود. در مقادیر کوچک عدد رینولذز، ضریب C_D بزرگتر است، اما با افزایش Re مقدار C_D به سرعت کاهش می یابد به گونه ای که تغییرات آن برای $Re \geq 500$ ناچیز است. با آن که اولین گردابه های پشت استوانه در عدد رینولذز ۵۰ و ۷۵ [۳] یا ۷۵ [۵] ظاهر می شوند، حرکات نوسانی آنها وقتی آغاز می شود که عدد رینولذز از ۴۰ فراتر رود. با افزایش عدد رینولذز دامنه نوسانها بزرگتر می شود و

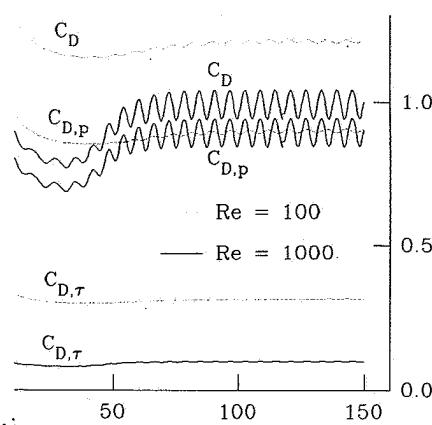
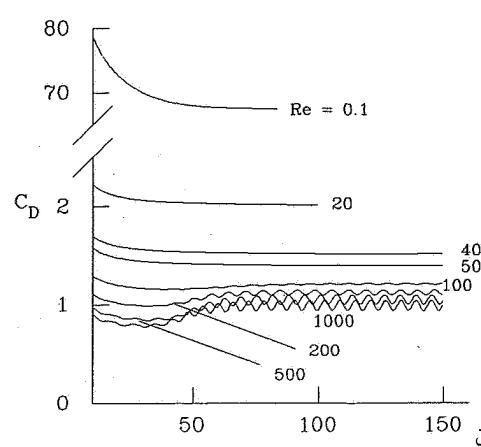

شکل ۳. خطوط جریان در $Re = 500$. تصویرها با فواصل زمانی یکسان رسم شده اند. مقدار خطوط جریان ۲ ره، ۱ ره، ۰، ۱ ره و ۲ ره است.

بسامد تشکیل گردابه ها غالباً به صورت عدد استروهال، St بیان می شود تغییرات عدد استروهال با عدد رینولذز در شکل ۴ ارائه شده است. همان گونه که در شکل می بینید، عدد استروهال با افزایش عدد رینولذز افزایش می یابد. این وابستگی را می توان با معادله زیر که از برآش منحنی به دست آمده است بیان کرد.

$$St = 1.53 - 2.171 Re + 1.393 \times 10^{-6} Re^2 \quad (4)$$

$$50 \leq Re \leq 1000$$

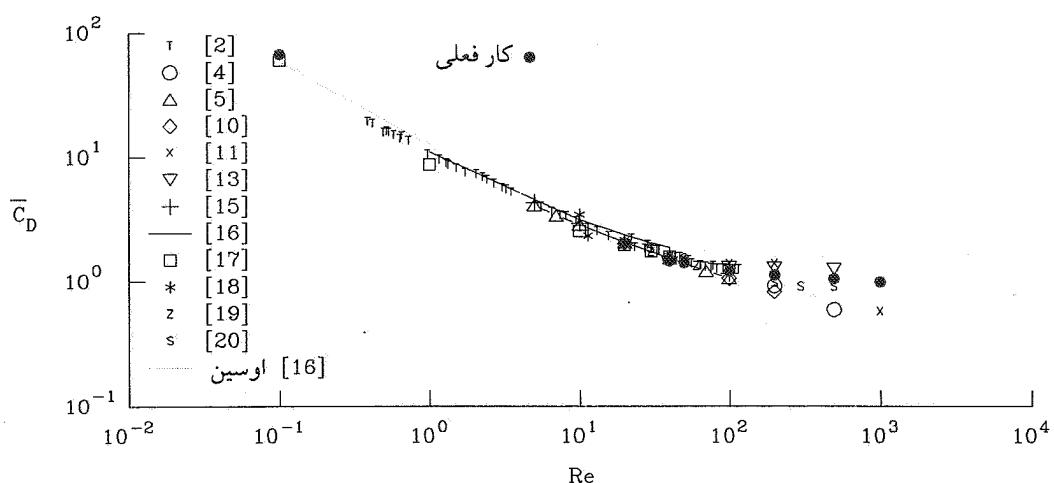

شکل ۵. ضریب نیروی مقاومت بر حسب زمان، در رینولذزهای بالاتر، ضریب نیروی مقاومت نوسان می کند.
افزایش عدد رینولذز دامنه نوسانها را افزایش می دهد.

شکل می‌بینید گستره وسیعی از Re را تحت پوشش قرار می‌دهد. حد پایینی این بررسی در قلمرو جریان خزشی قرار دارد که در آن نیروهای لختی شاره در برابر نیروهای چسبندگی ناچیزند. حد بالایی آن در قلمرو گردابه‌های نوسانی قرار گرفته است. با افزایش Re ، اهمیت نیروهای فشاری کاهش می‌یابد و وابستگی ضریب نیروی مقاومت به Re کم می‌شود.

C_D به شدت نوسان می‌کند. تصویر سمت راست در شکل ۵ نشان می‌دهد که به ازای $100 \leq Re \leq 1000$ ، مولفه $C_{D,P}$ بزرگتر از مولفه $C_{D,\tau}$ است و نیروی فشاری نقش مهمتری در تعیین نیروی مقاومت دارد.

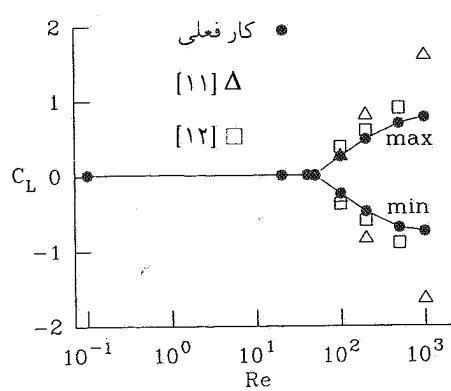
در شکل ۶ میانگین ضریب نیروی مقاومت بر حسب Re رسم شده و با نتایج دیگران مقایسه شده است. مقادیری که در

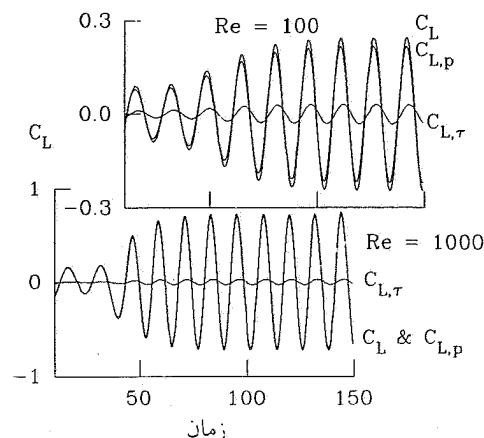
شکل ۶. مقایسه ضریب نیروی مقاومت با نتایج کار دیگران. افزایش عدد رینولدز ضریب نیروی مقاومت را کاهش می‌دهد.

پشت استوانه متقارن و پایا هستند و مقدار C_L نوسان نمی‌کند. هرگاه عدد رینولدز از 40 فراتر رود، گردابه‌ها تقارن خود را از دست می‌دهند و حالت‌های نوسانی پدید می‌آید. شکل ۸ نشان می‌دهد که با افزایش Re نوسانها شدت می‌گیرند و تفاوت مقادیر بیشینه و کمینه C_L زیادتر می‌شود.

شکل ۷، نوسانهای ضریب بالابری C_L و اجزای فشاری $C_{L,\tau}$ و $C_{L,p}$ آن را نشان می‌دهد. مشاهده می‌شود که سهم نیروی برشی در C_L نسبتاً ناچیز است. نوسانها با بسامد معینی تکرار و با عدد استروهال (معادله ۴) بیان می‌شوند. مقادیر بیشینه و کمینه C_L و مقایسه آنها با مرجعهای [۱۱] و [۱۳] در شکل ۸ دیده می‌شود. به ازای $40 \leq Re \leq 400$ ، گردابه‌های

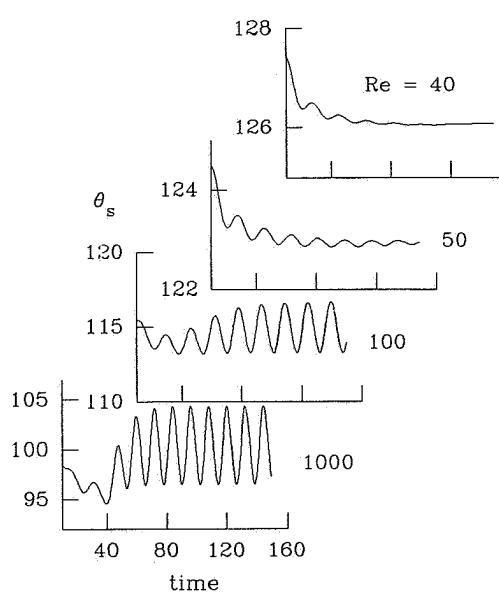
شکل ۸. مقایسه مقادیر بیشینه و کمینه ضریب بالابری.

شکل ۷. نوسانهای ضریب بالابری. نیروی فشار نقش تعیین‌کننده‌ای دارد.

ضریب فشار نقطه سکون $C_{p,s}$ و توزیع ضریب فشار روی سطح استوانه در چند زمان مختلف در شکل ۱۰ نشان داده شده است. وابستگی $C_{p,s}$ به Re در سرعتهای کم زیاد است (تصویر بالا)، اما با افزایش سرعت شاره این وابستگی کاهش می‌یابد. تصاویر میانی و پایینی نشان می‌دهند که فشار شاره نوسانهای زیادی دارد و با افزایش Re این نوسانها تشدید می‌شوند.

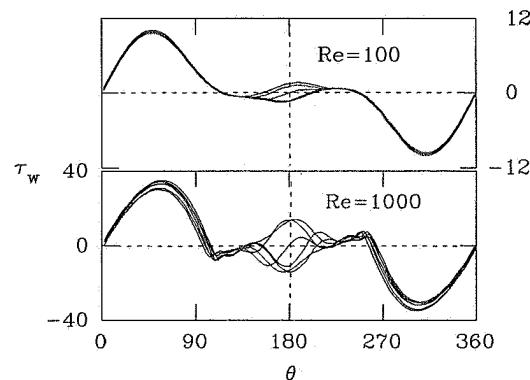
یکی دیگر از پارامترهای مهم جريان شاره در اطراف استوانه زاویه جدایی است. شکل ۱۱ تغیيرات اين زاويه را نسبت به زمان نشان می‌دهد. تصویر بالاي اين شكل نشان می‌دهد که به ازاي عدد رينولدز ۴۰، نوسانهای متفرقه موجود در ميدان جريان باگذشت زمان ميرا می‌شوند و جدایي جريان در زاویه معينی صورت می‌گيرد.

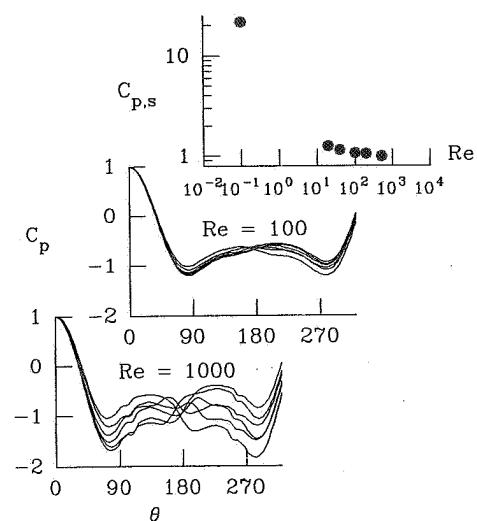
شکل ۱۱. نوسانهای زاویه جدایی جريان. در رينولذزهای کمتر، نوسانهای متفرقه از بين می‌روند و جدایي جريان در زاویه معينی روی می‌دهد. در رينولذزهای بالا، نقطه جدایي جريان نوسان می‌کند. با افزایش عدد رينولذز نوسانهای زاویه جدایي تقويت می‌شود.

با افزایش عدد رينولذز، نقطه جدایي جريان نوسان می‌کند و هرچه عدد رينولذز افزایش يابد، نوسانهای زاویه جدایي شدیدتر است. ميانگين نوسانها در شکل ۱۲ دیده می‌شود. مشاهده می‌شود که با افزایش عدد رينولذز، زاویه جدایي

تغیيرات تنش برشی روی سطح استوانه در شکل ۹ رسم شده است. منحنیهای متعدد که در شکل می‌بینید تنش برشی را در زمانهای مختلف نشان می‌دهند. این منحنیها نه تنها در ناحیه گردابی بر يكديگر منطبق نیستند بلکه در نيمه جلویی استوانه $\theta < 90^\circ$ نيز با يكديگر تفاوت دارند. با افزایش عدد رينولذز اين تفاوت بيشتر آشکار می‌شود. نکات مهم دیگر اين منحنیها عبارت است از صفر بودن تنش برشی در نقطه سکون ($\theta = 0^\circ$)، رسیدن تنش برشی به مقدار ييشينه پيش از رسیدن به نقطه سکون، صفر شدن تنش برشی (جدایي جريان) بعد از نقطه $\theta = 90^\circ$ و نوسانهای شدید تنش برشی در نواحي گردابي.

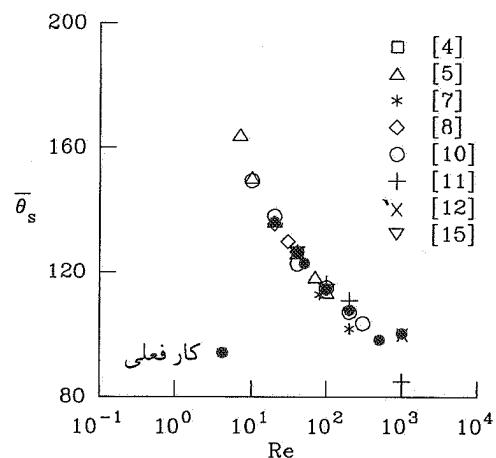
شکل ۹. توزيع تنش برشی دیواره روی سطح استوانه. به سبب وجود گردابهای متناوب در پشت استوانه، منحنیهای تنش برشی در نقاط مختلف، بهویژه در نزدیکی زاویه 180° درجه، بر يكديگر منطبق نیستند.

شکل ۱۰. توزيع ضریب فشار روی سطح استوانه و ضریب فشار در نقطه سکون.

کمتر از ۷ است جدایی جریان اتفاق نمی‌افتد و حرکت‌های گردابی در پشت استوانه وجود ندارد. در گستره $40 \leq Re \leq 7$ یک جفت گردابه متقارن و پایدار در پشت استوانه تشکیل می‌شود. این گردابه‌ها ثابت هستند و نوسان نمی‌کنند. هرگاه عدد رینولدز از ۴۰ فراتر رود، گردابه‌ها به نوسان درمی‌آیند. گردابه‌ها به تناوب در پشت استوانه تشکیل و در جریان شاره رها می‌شوند. تناوب گردابه‌ها بر پارامترهای مهم جریان آثاری تناوبی بر جای می‌گذارد، به گونه‌ای که ضریب نیروی مقاومت و بالابری و زاویه جدایی جریان همگی نوسان می‌کنند. بسامد نوسانها به عدد رینولدز بستگی دارد. با افزایش عدد رینولدز بسامد نوسانها افزایش می‌یابد. برای پیش‌بینی بسامد نوسانهای گردابی می‌توان از رابطه عدد استروهال که در این مقاله ارائه شد استفاده کرد.

جریان کاهش می‌یابد و نقطه جدایی به سوی نقطه $\theta = 90^\circ$ حرکت می‌کند.

شکل ۱۲. میانگین زاویه جدایی جریان.

۴- نتیجه‌گیری

جریان آرام و تراکم ناپذیر شاره در اطراف استوانه در گستره $10 \leq Re \leq 1000$ برسی شد. تا زمانی که عدد رینولدز

مراجعها

1. R. B. Payne "Calculation of unsteady viscous flow past a circular cylinder", *J. Fluid Mechanics*, Vol. 4 (1958) 81-86.
2. D. J. Tritton, "Experiments on the flow past a circular cylinder at low Reynolds numbers", *J. Fluid Mechanics*, Vol. 6 (1959) 547-567.
3. R. L. Underwood, "Calculation of incompressible flow past a circular cylinder at moderate Reynolds numbers", *J. Fluid Mechanics*, Vol. 37 (1969) 95-114.
4. J. S. Son and T. J. Hanratty, "Numerical solution for the flow around a cylinder at Reynolds numbers of 40, 200 and 500" *J. Fluid Mechanics*, Vol. 35 (1969) 369-386.
5. S.C.R. Dennis and Gau-Zu chang, "Numerical solution for steady flow past a circular cylinder at Reynolds numbers up to 100", *J. Fluid Mechanics*, Vol. 42 (1970) 471-489.
6. D. J. Tritton, "A note on vortex streets behind circular cylinders at low Reynolds numbers", *J. Fluid Mechanics*, Vol. 45 (1971) 203-208.
7. C.L. Lin, D.W. pepper and S.C. Lee, "Numerical methods for separated flow solutions around a circular cylinder", *AIAA Journal* Vol. 14 (1976) 900-907.
8. M. Coutanceau and R. Bouard, "Experimental determination of the main features of the viscous flow in the wake of a circular cylinder in uniform translation. part 1. steady flow", *J. Fluid Mechanics*, Vol. 79 (1977) 231-256.

9. M. Coutanceau and R. Bouard, "Experimental determination of the main features of the viscous flow in the wake of a circular cylinder in uniform translation. part 2. unsteady flow", *J. Fluid Mechanics*, Vol. **79** (1977) 257-272.
10. B. Fornberg, "A numerical study of steady viscous flow past a circular cylinder", *J. Fluid Mechanics*, Vol. **98** *1980) 819-855.
11. M. Braza, P. Chassaing and H. Ha Minh, "numerical study and physical analysis of the pressure and velocity fields in the near wake of a circular cylinder", *J. Fluid Mechanics*, Vol. **165** (1986) 79-130.
12. C. C. Chang and R.L. Chern, "A numerical study of flow around and impulsively started circular cylinder by a deterministic vortex method", *J. Fluid Mechanics*, Vol. **233** (1991) 243-263.
13. R. R. Hwang and S. H. Lin, "On laminar wakes behind a circular cylinder in stratified fluids", *J. Fluids engineering*, Vol. **114** (1992) 20-28.
14. T. S. Kwon, H. J. Sung and J. M. Hyun, "Experimental investigation of uniform-shear flow past a circular cylinder", *J. Fluids Engineering*, Vol. **114** (1992) 457-460.
15. W. M. Collins and S.C.R. Dennis, "Flow past an impulsively started circular cylinder", *J. Fluid Mechanics*, Vol. **60** (1973) 105-126.
16. F. M. White, "Viscous fluid flow, 2nd edition", *McGraw-Hill*, New York (1991).
17. ع. بدري، م. ملکى و م. سعیدى، "حل عددى جريان آرام شاره حول اجسام استوانه‌ای در رينولزهاي پاين" سومين كنفرانس ديناميک شاره‌ها، ۱۹ تا ۲۱ ديماه دانشگاه صنعتى شریف (۱۳۷۳) ص ۳۰۳-۳۲۳.
18. A. Thom, "Flow past circular cylinders at low speeds", *Proc. Roy. Soc. London, Ser. A*, Vol **141** (1933) 651-669.
19. H. B. Keller and H. Takami, "Steady two-dimensional viscous flow of an incompressible fluid past a circular cylinder", *phys. Fluids Supp.*, Vol. **12** (1969) II-51 to II-56.
20. V. A. Gushchin and V. V. Schennikov, "A numerical method of solving the Navier-Stokes equations", *zh. vychist. Mat. mat. Fiz.*, Vol. **14** (1974) 512.
21. S. V. Patankar, "Numerical heat transfer and fluid flow", *Hemisphere Wash.* (1980).
22. M. Molki and M. Faghri, "Conjugate natural convection heat transfer in vertical annulus with internal circumferential fins, Numerical Heat Transfer", Part A, Vol. **25** (1994) 457-476.
23. M. Molki and M. Faghri, "Interaction between a buoyancy-driven flow and an array of annular cavities", *Sadhana: Indian Academy of Sciences*, Vol. **19** Part 5, (1994) 705-721.
24. M. Faghri, M. Molki, J. Chrupcala, and Y. Asako, "Entrance analysis of turbulent flow in an array of heated rectangular blocks", *I-THERM' 94 Conference*, May 4-7, Washington, DC (USA) (1994).
25. M. Molki, "Transient natural convection heat transfer in square enclosures", *The 3rd ISME Conference*, (1995) 297-306.

۱۷. ع. بدري، م. ملکى و م. سعیدى، "حل عددى جريان آرام شاره حول اجسام استوانه‌ای در رينولزهاي پاين" سومين كنفرانس ديناميک شاره‌ها، ۱۹ تا ۲۱ ديماه دانشگاه صنعتى شریف (۱۳۷۳) ص ۳۰۳-۳۲۳.